

Hvorfor var der ikke ti?

Da *Abraham* begyndte at gå i forbøn for *Sodoma*, tænkte han, at der måtte da være halvtredsindstyve retfærdige i byen, men under sin bøn blev han ængstelig for, om der nu var så mange, derfor reducerede han tallet på retfærdige, indtil han var nede på ti, og Gud tilsagde ham, at om der var ti, ville han for deres skyld spare byen for ødelæggelse.

Der var imidlertid ikke ti. Hvorfor ikke? Det kan jeg ikke svare på, men den tanke opstår straks, om ikke der burde have været ti, og om ansvaret, for at der ikke var så mange, hviler på Lot.

Den retfærdige Lot

Peter siger, at Gud udfriede den retfærdige *Lot*, som led under de tøjlesløses udsvævende liv. Thi medens denne retfærdige mand boede iblandt dem, pintes han dag ud og dag ind i sin retfærdige sjæl ved de lovløse gerninger, han så og hørte (2. Peter 2,7-8). Det understreges således med al tydelighed, at *Lot* var en retfærdig mand, men i øvrigt er Bibelen ganske tavs angående hans vidnesbyrd blandt de ugudelige mennesker.

Vi ved, at *Lot* havde hustru og to hjemmeboende døtre, og at han derudover havde svigersønner og sønner, der ikke boede hjemme (1. Mos. 19,12 og 15). Hans familie udgjorde altså omkring ti. Hvorfor var de ikke alle retfærdige som deres fader? Jeg ved ikke, om Gud vil berøje *Lot* dette, når han skal aflægge regnskab, thi jeg kender flere retfærdige mænd, der ikke har deres børn med sig, men det giver stof til eftertanke, at om *Lot* havde fået sine nærmeste med sig på retfærdighedens vej, var *Sodoma* ikke blevet ødelagt.

Var det hans *hustrus* skyld? Hun synes ikke at have været ham en virkelig hjælp. Da *Abraham* fik englebesøg, bage Sara kager til dem (1. Mos. 18,6), men da de kom til *Lot*, måtte han selv bage kagerne (1. Mos. 19,3). Hans hustru blev til en saltstøtte, fordi hun så sig tilbage. Måske hang hendes hjerte ved de børn og svigerbørn, som ilden og svovlen regnede ned over – måske håbede hun, at de i sidste øjeblik også skulle redde sig ud af staden – måske sørgede hun nu over, at hun aldrig af hjertet havde stået ved sin mands side, når han pintes i sin sjæl over tilstanden i byen – vi ved det ikke – hun står til alle tider som et skræmmende eksempel på dem, som frelses tilbuddet ikke kan redde, skønt undergangen allerede er i

gang.

Hvor havde *Lot* fået sin hustru fra? Havde han taget sig en hustru, eller havde han ladet Gud give sig hende? Alt tyder på, at *Lot* havde valgt selv uden at bie på Gud, og at det fik katastrofale følger. Tænk, om han havde biet på Gud og fået den medhjælp, Herren havde udset til ham, og de sammen havde opdraget en børneflokk i retfærdigheden og Guds frygt, da var *Sodoma* måske blevet sparet. Vort valg af livsledsager har større konsekvenser, end de fleste tænker på. Bier vi på Herren, kommer vi aldrig for sent og kommer ikke i den tragiske situation, at vort hjem og vor familie bliver betydningsløs i åndelig henseende.

Der er noget vejt og svagt, næsten ynkeligt over *Lot*. Han tåler ikke sammenligning med virkelige Guds mænd. Det er, som om han aldrig lærte at vandre personligt ansvarligt med Herren. Han skilte sig aldrig ud fra denne verdens tankegang og formåede ikke at bryde radikalt med tidsånden. Vel pintes han i sin retfærdige sjæl over al *Sodomas* synd, men *Sodomas* materielle fordele havde en sådan magt over ham, at hans åndelige autoritet blev lig nul. Det havde ikke sparet på advarsel fra Guds side, thi engang var *Sodoma* blevet indtaget af overmægtige fjender og *Lot* bortført sammen med andre, og det var kun takket være *Abrahams* mod, at han var blevet reddet, men *Lot* drog ingen praktisk konsekvens af denne forfærdelige oplevelse – han vendte tilbage til *Sodoma* og fortsatte, nærmest som om intet var hændt (1. Mos. 14,11-16).

Derfor betød hans ord intet i byen. Der stod ikke respekt om ham. Saltet havde mistet sit salt. Alt tyder på, at han helt opgav at tale byens borgere imod. Han advarede dem ikke, formanede dem ikke, talte ikke til dem om den kommende dom, men forblev passiv i sin åndelige slaphed. *Lot* ligner en retfærdig mand, der har resigneret, og som intet betyder for sine omgivelser. Hans svigersønner troede, han drev spøg med dem, da han gik ud til dem og sagde, at HERREN ville ødelægge byen.

Selv tøvede han med at forlade den (kap. 19,16), så det var med nød og næppe, han blev reddet.

Det er ikke muligt at tegne et korrekt billede af *Lot*, men spørgsmålet forbliver: Hvorfor var der ikke ti retfærdige i *Sodoma* – hvorfor havde *Lot* og hans familie ikke vundet så mange?

Hvad med os?

Det ser sort ud i *København* og *Odense* og *Rudkøbing* og landets øvrige byer. Vi lider alle i vore sjæle derover, men det frier os ikke fra spørgsmålet: Hvorfor har vi ikke vundet flere for Herren?

Vi holder mange møder, mange Gudstjenester, mange Bibeltimer, men fører det til menneskers frelse? Det er et spørgsmål, vi må lytte til med hele vor opmærksomhed. Guds rige består jo ikke i ord, ikke i rigtige ord, ikke i bibelske ord, men i kraft (1. Kor. 4,20). Vi samler megen bibelsk viden og kundskab op, men kan den bruges til noget? Opblæser den os, da har den skadet os.

Ligner vi *Lot* for meget i hans ynkelige saltløse færd? Er der noget, der blokerer for de levende vandstrømme?

Det, vi kalder Kristent Fællesskab, er udsprunget af vækkelse, og det kan kun eksistere i vækkelse. Om ordet, der lyder iblandt os, ikke er vækkende, ikke er som et skarpt sværd, ikke er som en ildslue, ikke er som en levendegørende sæd, da er det ikke længer Guds ord, thi det er aldrig blot beskrivende, men altid skabende.

Enhver af os må spørge Herren om, hvad han vil sige i denne sag. Vi har mange daglige anledninger til at være Herrens vidner, og vi har mange daglige muligheder for i praksis at sige nej til verden og ja til Herren. Ingen kan foreskrive den anden, hvad han skal gøre, men enhver må høre, hvad Herren siger ham/hende.

Lad mig erindre om vor hensovede broder, direktør *Erik Wittenborg*. Hvilken fest at se ham ankomme til Gudstjenesten om søndagen i sin store bil, der var fyldt til bristepunktet med mennesker, han havde hentet rundt omkring for at få med. Hvilken fest at besøge ham på hans kontor på fabriken og efter en kort stund bede sammen med ham. Alle på den store fabrik (ca. 500 mennesker dengang) vidste, hvem der var hans Herre. Hvor ofte blev der ikke banket på hans dør af en af de ansatte, der bad ham komme og besøge en syg ægtefælle eller slægtning. Alle vidste, at han satte hele sin tilværelse ind på at gøre Guds vilje. Ingen kan nogensinde glemme, da han, ene ansvarlig for hele fabriken, for Guds åsyn traf den beslutning ikke længere at fabrikere tobaksautomater, skønt det udgjorde 70% af omsætningen. Hans samvittighed forbød ham at fabrikere noget, der var til skade for mennesker. Hvilken kamp! Alle anså ham for

mere end fåbelig. To gange var der onsdag aften ingen penge til alle lønningsposerne torsdag morgen. Men torsdag morgen sørgede Herren for, at de alligevel var der! Nat efter nat måtte han ud af sengen og kæmpe i bøn – men han kom igennem. Ganske vist kostede det ham hans kræfter og satte dybe mærker på ham – men han forblev lydig, og han kom ikke til at ligne Lot i et træt resignerende forhold til sin egen samvittighed. Alle, der havde med ham at gøre, mødte i ham en Herrens tjener, et vidne, en sjælevinder. Når store udenlandske forretningsforbindelser kom, og der samme aften var bønnemøde, måtte de sidde på hotelværelset, thi han søgte Guds rige først og tog ikke først hensyn til Per og Poul.

Og han var ikke nogen farisæer. Han blev kritiseret af adskillige kristne; der var endda en, der ikke ville arbejde på fabrikken, da Erik Wittenborg holdt op med at fabrikere tobaksautomater! Der er nemlig altid noget »tåbeligt« over at være Herrens vidne af hele sin sjæl og hele sit hjerte. Man kan ikke undgå tab, hvis man vil vinde mennesker. Man mister sin anseelse – man avancerer måske ikke på sin arbejdsplads – man samler sig ikke rigdom – man handler slet ikke »klogt« – man er kort sagt en dåre. Alt for mange af os ønsker ikke at miste sit liv for evangeliets skyld. Det er grunden til, at vi ikke vinder mennesker. Vi foretrækker gode og pæne møder, men til sidst bliver de en hindring for det virkelige evangeliske liv. Forsamlingen forvandles til en klub, der holder møder – hvor sørgeligt!

Menneskefiskere

Kan vi i den tid, vi endnu har tilbage, vinde mennesker for Guds rige? Hvis vi allerede har resigneret og slået os til tåls med, at »jeg eger mig ikke til at få mennesker med«, da er der næppe noget håb. Hvis

det ikke er et vitalt spørgsmål for os, får vi intet positivt svar. Hvis det er os nok at holde gode møder, da kan vi sagtens fortsætte dermed, indtil vi er slumret ind i døden.

Men hvis vi i nogen grad har det som Paulus, der sagde: »...for i alt fald at kunne frelse nogle« (1. Kor. 9,22), da lad os lytte til hans »opskrift« på, hvordan man vinder mennesker. Den lyder således: »Skønt jeg står fri over for alle, har jeg dog gjort mig til tjener for alle, for at jeg kunne vinde des flere. For jøderne er jeg blevet som en jøde for at kunne vinde jøder; for de lovbundne er jeg, der ikke selv er lovbunden, blevet som en lovbunden for at kunne vinde de lovbundne; for dem, der er uden lov, er jeg, der ikke er uden lov for Gud, men bunden af Kristi lov, blevet, som om jeg var uden lov, for at kunne vinde dem, der er uden lov. For de svage er jeg blevet svag for at kunne vinde de svage; for alle er jeg blevet alt for i alt fald at kunne frelse nogle« (1. Kor. 9,19-23). Der er intet menneske, være sig jøde, lovbunden, lovløs, svag eller hvad nævnes kan, han ikke føler ansvar for. Ingen går han uden videre forbi. Han søger at være alt for enhver af dem, for han vil, at de skal frelses. Han sætter hensynet til sig selv til side for hensynet til deres frelse. Han ville føle, at hans prædiken var tom og forkastelig, om ikke hans liv var givet hen for synderes frelse. Derfor løb han ikke på må og få – derfor var han hård imod sit legeme og holdt det i ave – sjæles frelse var ikke noget lejlighedsvist eller tilfældigt for ham, men hans sjæls lidenskab.

Må vi ikke, når vi læser dette, ydmyge os dybt for Herren og skamme os over vor indgroede lunkenhed? Han sparede ikke sin egen Søn, men gav ham hen for os alle, for at vi kunne blive frelst, men vi sparer både os selv, vore hjem og vore

ejendele og håber alligevel, at der måske bliver nogle frelst!

Kan det blive anderledes? Kan vi få samme iver som Paulus? Vi kan ikke selv skabe den, og enhver anstrengelse for ved egen kraft at blive en menneskefisker bryder sammen og leder kun ind i lovtrældom.

Det nytter heller ikke at iværksætte kampagner og lignende, thi de fører ikke til noget væsentligt.

Troen må tændes i os påny, og det kan kun Herren gøre med sin Ånd – men det sker ikke automatisk. Der må virkes den omvendelse i os, som får os til bevidst at vende os fra det, der hindrer os i at vinde mennesker. I brevene i Johs. Åbenb. 2 og 3 siges det gang på gang: »Omvend dig!« Eller sagt på en gammeldags måde: »Gør bod!«

Sker dette ikke, da går Guds vækkende Ånd os forbi. Da begynder Herren et andet sted, og vi får pladsen blandt dem, Herren ikke brugte til menneskers frelse.

Men vi vender os fra de tvivlsomme ting i vort liv – når vi bryder radikalt med verdens venskab – når vi ydmyger os under Herrens vældige hånd – når vi opgiver ethvert selvforsvar og giver Herren ret – når vi træder frem i hans forfærdelige lys og bryder sammen i skam over os selv, da plejer Herren at være så nådig, at han skænker os en gennemgribende fornyelse, så vort hjerte kun brænder for ham og hans sag. Da løber vi hans buds veje med glæde uden at trættes, og vor mund løber over med, hvad hjertet er fyldt af, nemlig Guds hellighed og kærlighed, Guds visdom og kraft – vi kan slet ikke tie stille med alt det, Gud har gjort for os!

Da er vi tilbage i den første kærlighed og gør de gerninger, vi gjorde i den første tid.

Da, tror jeg, bliver mindst ti frelst!

Hvorfor har vi ikke vækkelse?

Hvorfor var der ikke ti retfærdige i Sodom? Hvorfor har vi ikke vækkelse? Jesus sagde, at hvis de kraftige gerninger, som skete i Kapernaum, var sket i Sodoma, da var den blevet stående (Matt. 11,23), og han siger også, at den, som tror på ham, skal gøre endnu større gerninger, end han gjorde (Johs. 14,12) – vi har altså ingen undskyldning for, at mennesker ikke bliver vakt og frelst. Hvor forhærdet vor hovedstad end er, den er dog ikke sunket dybere end Sodoma, der var blevet ståen-

de, hvis den havde oplevet Jesu gerninger – hvorfor oplever København ikke de endnu større gerninger, altså dem, der ikke består i, at syge legemer bliver helbredt, men i at syndige, fortabte mennesker bliver født på ny og modtager det evige liv? Og hvorfor ledsager Herren ikke forkyndelsen med tegn, der kan understrege den?

Forkyndelsen

Jeg nævnte i marts i artiklen om jødedom

eller kristendom, at en af mine nære venner for nylig udbrød: »Vor tids forkyndere burde stå i kø for at træde tilbage.« Og jeg nævnte i april, at vor hensovede broder Chr. Ramild engang sagde: »Hvad der ikke er levende, er heller ikke sandt, thi Jesus er både Livet og Sandheden, og det er han altid samtidig!«

Der holdes mange møder, så mange, at de vanskeligt kan tælles. I de kredse, jeg kender bedst, holdes der Gudstjenester, møder, Bibelkredse, ungdomsmøder, m.v.

Måske burde vi standse op og spørge Herren, om han er med i alt dette. Guds rige består jo ikke i ord, men i kraft.

Forkyndelsen i Det nye Testamente var altid virksomhedsfuld. Enten blev mennesker vakt, eller også forhærdede de sig. Forkyndelsen var *profetisk*, d.v.s. der blev talt direkte på Herrens vegne, som var forkynderen Herrens mund.

Hvad er det, der karakteriserer denne forkyndelse? Det aner vi, når vi hører, at *Paulus* ikke siger: »Vi forkynder noget om Kristus,« men derimod: »*Ham* forkynder vi« (Kol. 1,28).

I vore dage prædikes der meget om Kristus – det er i og for sig rigtigt altsammen – man henviser til Ordet, man citerer Ordet – en sådan forkyndelse vækker også en vis interesse hos dem, der interesserer sig for sandheder, men den vækker ikke det jævne folk – det er en beskrivende forkyndelse, men ikke en nyskabende.

Når man prædiker på den måde, har man sandsynligvis glemt Jesu ord: »Jeg er Sandheden« (Johs. 14,6) eller i hvert fald ikke forstået dem.

Vi gør ikke galt ved at skrive: »JEG ER Sandheden,« thi når Herren siger: »Jeg er,« anvender han det guddommelige navn på sig selv: »Jeg er den, jeg er,« eller: »JEG ER!«

Den evige JEG ER er Sandheden, og den er kommet med Jesus Kristus (Johs. 1,16).

Det vender op og ned på alle vore begreber om sandheden, thi vi spørger altid: »*Hvad* er sandheden?« og så venter vi et svar, og når vi har fået det, så behersker vi sandheden!

Men spørgsmålet er forkert, thi sandheden er ikke et *hvad*, ikke et *det*, men Den evige Gud selv, åbenbart i menneskeskikkelse i vor Herre Jesus Kristus!

Derfor kan ingen møde Sandheden, uden at der sker noget med ham, thi sandheden er Herren Jesus. Enten ydmyger mennesket sig, eller også forhærder det sig. Ethvert møde med Sandheden er en begivenhed.

Hvis sandheden derimod var *dette* eller *hint*, ville der ikke ske noget afgørende med os, når vi mødte den. Vi ville måske blive overraskede, men vi ville aldrig blive overbeviste om synd. Thi dette og hint kan vi tillade os at gøre til genstand for vore betragtninger, meninger og anskuelser, men Sandheden, Den evige Gud i menneskeskikkelse, er ikke genstand for vore meninger og betragtninger, thi han er HERREN. Det er tværtimod os, der bliver genstand for hans mening, når vi møder Sandheden, og hans mening er så afslø-

rende klar, at vi står nøgne og blottede i vor intethed og moralske smuds og ikke har så meget som eet ord at fremføre som vor mening, men må slå os på munden og udbryde: »Jeg arme synder, vær mig nådig!«

Hvad angår sandhederne, er mennesket altid den bedømmende – men i forhold til Sandheden, er det omvendt, thi her er det Sandheden, Han, der hedder JEG ER, der bedømmer, ja dømmer og har det afgørende ord.

Medens mennesket står over sandhederne, står Sandheden altid over mennesket. Man kan interessere sig for sandhederne, men man kan ikke interessere sig for vor Herre Jesus Kristus, der er Sandheden, uden at bringe sig selv hen i nærheden af Gudsbespottelse og fortabelse.

Sandheden er samtidig Livet. Jesus, der er Sandheden, kommer ikke til os med et foredrag om eller en beskrivelse af livet, thi han er Livet. Hans ord (lad os sige: hans forkyndelse) er heller ikke en beskrivelse af Ånden og Livet, thi »de ord, som jeg har talt til jer, er Ånd og er Liv« (Johs. 6,63).

Sand forkyndelse er altså Ånd og Liv. Den dører, og den gør levende. Den dømer, og den benåder. Den fører ned i støvet, og den fører op i den evige verden. Den lader ikke mennesket sidde som en tilhører blot, men som en tiltalt, d.v.s. som en, der nu står alene foran den evige Skaber. Al anden forkyndelse burde snarere kaldes kristelige foredrag. Jeg forstår bedre og bedre, hvad de mente i baptistkirken i *Odense*, da de på prædikestolens inderside lod indskære disse ord, som kun prædikanten kan læse: »Vi ønsker at se Jesus!«

Vi bliver prædiker ind i sløvheden og døden, hvis ikke dette (og kun dette) sker. Der er sandelig grund for enhver af os, der træder frem som Ordets forkynder, til at spørge Gud, om vi gør fyldest i hans øjne.

Når Gud taler, siger han ikke blot noget, han *skaber* noget. Dette er al forkyndelses væsensmærke. Fattes det, er der slet ikke tale om forkyndelse.

Derfor er der altid vækkelse under den ene eller anden form, når Gud taler, eller (for at anvende baptisternes ord) når vi ser Jesus i forkyndelsen. Ingen forbliver da den samme. Ingen nøjes med at nikke bekræftende med hovedet. Selv det mest helliggjorte menneske bliver personligt berørt, når Sandheden og Livet træder ham ind på livet gennem forkyndelsen. Ingen kan da sidde objektivt bedømmende, thi enhver bliver selv bedømt af Ham, han skal aflægge regnskab for.

En sådan forkyndelse vækker også altid modstand. Mørkets magter raser imod den og opirrer de ubodfærdiges vrede.

Skriftklogskabens fare

Sandheden er, som nævnt, ikke et *dette* eller et *hvad* – men det er al skriftkundskabs fare, at den netop forvandler sandheden til *noget* – til *det* og *det* og *det*.

Man leder forgæves i Skriften efter en udtømmende lære om sandheden – eller rettere: Sandheden, men skriftklogskaben står altid i fare for at tage Skriften sådan i sin hånd, at den kan opstille den ene lære efter den anden om Sandheden med det resultat, at læren om sandheden kommer ind imellem det enkelte menneske og vor Herre Jesus, der selv er både Sandheden og Livet.

Tag som eksempel læren om *retfærdiggørelse ved tro*. Er det den lære, du skal tro på, eller er det vor Herre Jesus, du skal tro på? Du er ikke i tvivl om svaret! Det er Herren selv, du skal tro på, og om Helligånden levendegør Ordets forkyndelse, er det også Jesus, du får at se og drages til – men uden Ånden er Ordet kun bogstav.

Lad os som et andet eksempel tage læren om *helliggørelse ved tro*. Er det denne lære, du skal tro på, eller er det Herren Jesus? Jeg ved af egen erfaring, hvordan jeg forgæves kæmpede med at få hjælp af læren om helliggørelse ved tro. Først skulle jeg overgive mit liv helt til Herren eller, som der blev sagt, lægge alt på Herrens alter; så skulle jeg, når fristelserne kom, regne mig selv for død med Kristus – og det forsøgte jeg på af hele mit hjerte, men det hjalp ikke. Siden gik det op for mig, at læren med dens forskellige punkter (først dette, så dette og så regne sig selv for død, o.s.v.) var kommet ind imellem Herren og mig, så jeg rettede min opmærksomhed på, *hvad* jeg nu skulle tro i den givne fristelse – i stedet for at stole på Jesus alene – så snart jeg gjorde det, blev alt anderledes. Senere gik det op for mig, at man ikke kan finde nogen udtømmende lære om helliggørelse i Det nye Testamente. Det skyldes, at Jesus er Sandheden, også Sandheden om helliggørelsen, og han er Livet, altså også livet i hellighed og renhed.

Bliver man en skriftklog, da risikerer man (uden at ville det og uden at være opmærksom på det) at benytte Skriften sådan, at man leder det jævne menneskes opmærksomhed hen til dette eller hint, bort fra Herren selv. Da bliver man en docent, men ikke en forkynder i Ånd og Sandhed. Man kan vide så meget, at man

skjuler for Herren. Man kan vende og vride på skriftsted efter skriftsted, så at ingen får Jesus at se, skønt det kun er Skriften, man taler ud fra. *Frank Jacobsen* siger så rammende: »En ting er at få den rigtige teologi ind i hovedet, noget helt andet er, at mit hjerte og min samvittighed får et møde med den levende Gud i Skriften igennem loven og evangeliet.«

»Ham forkynder vi,« sagde Paulus, »ham maler vi for øje som korsfæstet« – og alle, der hørte Paulus, blev personligt konfronteret med Herren selv uden nogen klog lærdom imellem dem og Jesus; derfor var der altid vækkelse under den ene eller anden form. Men næppe var Paulus borte, før der kom nogle kloge hoveder, der i *Galatien* og i *Korint* ledede menighedens opmærksomhed bort fra Kristus hen til en eller anden ny lærdom med det frygtelige resultat, at troen blev svækket, thi det bliver den altid, når forkynderne anvender Skriften sådan, at det ikke er Herren, tilhørerne møder, men dette eller dette eller dette.

Al virkelig forkyndelse har det kendingsmærke, at tilhørerne får Jesus at se og høre, hvad enten der tales fra 1. Mosebog eller Daniel eller Mattæus-evangeliet eller hvilkensomhelst anden bog i Den hellige Skrift. Kommer der imidlertid et emne ind imellem Herren og tilhørerne, har de sandsynligvis fået en kundskab uden at være ramt af Herrens hellighed og renhed – og den kan være endda meget farligt.

Al virkelig forkyndelse er præget af direkte og enkelthed; den er uden omsvøb. Det hænger sammen med, at det ord, der udgår af Guds mund, er et ord, der ikke behøver mange forklaringer, thi det er et ord, der skaber.

Det forekommer mig at være vor største nød, at dette ord er ved at være en sjældenhed.

Hvad skal vi gøre?

Kristenheden gør sig i vore dage store anstrengelser for at få vækkelse. Der frembringes også her og der et vist røre, – en

sand åndelig vækkelse kan man ikke tale om.

En virkelig vækkelse er et guddommeligt værk, som ikke ligger i noget menneskes hånd. Vor foretagsomhed er oftest en hindring for, hvad Gud vil.

Men hvis det ligger os på sinde, da indbyder Herren os til at komme personligt til ham med vor nød og vor længsel. Gør vi det, da kan vi ikke andet end ydmyge os ærligt og sandfærdigt for ham, thi i hans nærhed mærker vi Åndens bebrøvelse over tilstanden og føler vor egen skyld deri.

I hans lys befries vi også fra det skjulte hovmod, der helst ser, at vi bliver vækkelsens redskaber!

Vi fries også fra ønskedrømme og opblæsthed. Vi beder da på en ny måde denne bøn: »Helliget vorde dit Navn! Komme dit Rige! Ske din vilje i Danmark, som den sker i Himmelen!«

Og Gud, der har pålagt os denne bøn, forstår selv at besvare den.

Ham forkynder vi

Da Herren vandrede sammen med de to på vejen til *Emmaus*, udlagde han for dem, hvad der i alle skrifterne handlede om ham, og bagefter sagde de: »Brændte ikke vort hjerte i os, mens han talte til os på vejen og lukkede skrifterne op for os« (Luk. 24,27 og 32). Da Paulus kom til *Galatien*, malede han dem Kristus for øje som korsfæstet, og medens de lyttede, modtog de Ånden, som også gav dem brændende hjerter (Gal. 3,1 og 2).

Hvorledes malede han dem Kristus for øje som korsfæstet? Ikke ved at udpensle alle rædslerne, thi ganske som de fire evangelister ikke gjorde det, gjorde apostelen det heller ikke, thi det gør ingen, der forkynder Kristus i Åndens kraft. Evangelierne er helt nøgterne og tilbageholdende i deres skildring af den korsfæstede Herre på Golgatas høj. *Mattæus* siger: »Da de havde korsfæstet ham, delte de hans klæder imellem sig ved lodkastning (kap. 27,35). *Markus* siger: »Så korsfæster de ham og deler hans klæder imellem sig ved at kaste lod om, hvad enhver skulle have« (kap. 15,24). *Lukas* siger: »Og da de var kommet til det sted, som kaldes Hovedskal, korsfæstede de ham der tillige med forbryderne, den ene ved hans højre, den anden ved hans venstre side (kap. 23,33). *Johannes* siger: »Der korsfæstede de ham og to andre sammen

med ham, en på hver side, og Jesus i midten« (kap. 19,18).

Maler de Kristus for øje som korsfæstet? Ja, det gør de sandelig! Ingen har nogen sinde gjort det tydeligere end de, og dog bruger de så få ord.

Og de udmaler slet ikke alle rædslerne og pinslerne. Hvorfor ikke? Fordi de i den korsfæstede ikke så en tragisk skikkelse, der segnede under skæbnens uretfærdighed, men deres Herre og Frelser, der triumferer over alle sine fjender og på sit kors fratager dem al deres ret og magt.

Lad os betragte ham i deres lys, d.v.s. *troens* og *taknemmelighedens* lys!

Hvorfor?

Hvorfor hænger han der? Svaret på dette spørgsmål kan ingen give sig selv; kun Gud kan besvare det, og hans svar er så guddommeligt anderledes end alt, hvad vi forventer, at vi må høre Guds svar atter og atter, om vi blot i nogen måde skal forstå det.

Guds svar lyder således: »Min elskede Søn hænger der, *fordi det er min vilje!*«

Det er altså *Guds vilje*, vi ser, når vi betragter den korsfæstede Jesus. Det var Guds vilje at slå ham, og nu fuldbyrdes Guds vilje. Det var Guds gode vilje at slå ham, og nu ser vi Guds gode og fuldkomne vilje ske!

Guds vilje er en frelsesvilje; det er den, vi ser fuldbyrdet på Golgatas kors!

Men når Guds vilje sker, er det jo det stik modsatte af en tragedie: det er det bedste, der kan ske!

Hvorfor hænger han på sit kors? Fordi det var Guds vilje – og en ting til: *fordi han af hele sit hjerte frivilligt sagde ja til Guds vilje*. Fordi Jesus kun ville, hvad Faderen ville, blev han klynget op på et kors.

Det er altså ikke hans fjender, der får deres vilje, ej heller satan, der får sin vilje, men Gud, der får sin vilje! Det er, hvad evangelisterne ser; derfor maler de os Kristus for øje som korsfæstet, og deres måde at male på er *Åndens*, d.v.s. *troens*, *sejrens*, ja *triumfens!*

Hvordan?

Stilfærdigt og kort skildrer de, hvordan han så ud. Før korsfæstelsen blev han mishandlet, tornekronet, fornedret og bespottet. De beskriver ham ikke på korset.

Hvorfor ikke? Fordi de taler, drevne af Guds Ånd. Og det, Guds Ånd åbenbarer dem, er, hvad verden ikke kan se.

Verden kan kun se, at Gud ikke er med ham. Thi hvis han var Guds Søn, således som han selv havde påstået, da ville Gud have grebet ind med guddommelig magt og aldrig tilladt, at han bliver be-

spottet, bespyttet, fornædret, mishandlet og korsfæstet! Verden kan ved at pege på ham i hans uendelige fornædrelse *bevise*, at han ikke er Herren, ikke Frelseren, slet ikke Guds egen Søn! Og beviset er jo *overbevisende!* Havde vi været til stede ude ved Golgata, var vi også blevet overbevist om, at Jesus, som havde sagt så meget skønt og gjort så meget godt, alligevel ikke, når det kom til stykket, var den, han udgav sig for. Alle bukkede under for dette bevis, selv hans disciple lod sig overbevise af de nøgne kendsgerninger: han var ikke Guds Søn – han kunne ikke være det – »vi havde håbet, at han skulle forløse Israel« (Luk. 24,21).

Ypperstepræsterne var især overbeviste om, at når Guds Søn, Frelseren og Forløseren, kom, ville en guddommelig magtudfoldelse ledsage ham, så alle hans fjender faldt ham til fode. Derfor kunne denne Jesus, der blev givet i sine fjenders vold, ikke være andet end en bedrager. Man havde til og med spyttet på ham! Enhver kan sige sig selv, at Gud straks vil gribe ind og slå enhver til jorden, som vover at spytte på hans Udvalgte, Frelseren!

Det er, hvad den religiøse verden, den Gud-frygtige verden såvel som den verdslige verden kan se og forstå!

Men evangelisterne ser noget helt andet! De ser, at Jesus er *lydig!* Og det er det herligste og mest »overbevisende« syn af alle! Han er *lydig* til døden, ja, døden på et kors (Fil. 2,8).

Han har altid været lydig. Da han trådte ind i verden, var det med disse ord: »Jeg er kommen for at gøre din vilje, min Gud« (Hebr. 10,7). Og midt i sin manddomsgerning sagde han: »Det er min mad at gøre hans vilje, som sendte mig« (Johs. 4,34). Herren byggede sit forhold til Faderen på lydighed alene. Han var lydig, når satan fristede ham, og Faderen ikke hjalp ham med nogen magtudfoldelse; han var lydig, når han var mødig og trætt; han byggede ikke sit Sønneforhold på magtudfoldelse eller en følelse af Faderens nærhed, men på lydighed; havde han ikke gjort det, da var det brudt sammen for ham på korset, hvor der hverken var nogen guddommelig magtdemonstration eller nogen følelse af Guds salige nærhed.

Verden sagde med overbevisning: »Gud har forladt ham, *derfor* kan han ikke være hans søn!«

Men Jesus var lydig – *lydig indtil døden på dette kors!*

Lydighed er det største af alt. Det går dybere end alt andet. Lydigheden bunder i

viljen og samvittigheden. Jesus er den eneste, om hvem det kun kan siges: »Han var lydig! Han gjorde kun Guds vilje!«

Da han i *Getsemane* under en frygtelig kamp bragte sin vilje ind under Guds vilje med disse ord: »Ske ikke min vilje, men din!« blev hans sved til blod.

»Hvem af jer kan overbevise mig om nogen synd,« kunne han sige, thi hans lydighed var total, uden plet, uden det mindste nag i samvittigheden.

Prøvet i alt

Han blev prøvet i alt, og han bestod enhver prøve. Det er dette, der males os for øje – og vi må tilbede!

Hans fjender fik lov til at gøre med ham, hvad de ville, og hans bedste venner svigtede ham – men der kom ikke et bittert ord over hans læber, ikke en eneste beklagelse over menneskene, thi han var jo eet med Faderens vilje, og det var Faderens vilje at slå hyrden og sprede hjorden – og når Faderens vilje sker, er der for ham, der er lydig, ingen grund til bitterhed eller klage. Det er ikke menneskene, der styrer begivenhederne, men Gud, derfor siger han i uendelig fri kærlighed: »Fader! forlad dem, thi de ved ikke, hvad de gør!« Han siger det af hele sit hjerte, thi den, der er lydig, er altid helhertet.

Alle havde svigtet ham – ikke een troede på ham – alle, også hans disciple, var i syndens, d.v.s. vantroens ubrydelige magt – hele verden lå og ligger i den onde – men der var en røver, og han blev den første frugt af Jesu møje – vover vi at sige, at han blev hans glæde midt i lidelsen – den rene kærligheds uselviske, hellige glæde midt i mørket? Da han sagde disse ord: »Sandelig siger jeg dig: i dag skal du være med mig i Paradis!« sagde han dem ikke med sorg, men med lydighedens vidunderlige og ubetvingelige glæde, thi nu høstede han midt i sin lidelse den første frugt af al sin møje.

Men han sagde også: »Min Gud, min Gud! hvorfor har du forladt mig?« og nu er han ved prøvelsens yderste grænse, der hvor den grænser lige op til forargelsen. Han, der ikke kendte til synd, blev gjort til synd. Han, der kun kendte til Faderens velbehag, blev nu gjort til en forbandelse for vor skyld. Han får intet svar på sit råb, og han søger ikke at aftvinge Gud et svar ved at gentage sit spørgende råb. Han forbliver stille. Hans råb afslører, at han ikke er bevidstløs som så mange andre i så frygtelige smerter, og at han heller ikke er løftet op over smerterne i en salig følelse af Guds nærhed. Han er helt alene med

byrden af al verdens synd, helt alene, medens Guds vredes brændinger skyller hen over ham; han prøves til det yderste – men forbliver lydig! Hans råb overskrider ikke grænsen imellem lydighed og forargelse, han forbliver i troen og bliver dermed troens fuldender.

Hvilken sejr! Ingen kan se den, og dog vindes der her for øjnene af alle dem, der var draget ud til dette skue, sejren, der gør ende på syndens magt, satans væld og helvedes triumf! Alle så det og så intet andet end en tragedie, en god og retfærdig mands grusomme skæbne, et ædelt menneskes nederlag overfor ondskaben. Synden havde gjort dem alle blinde, thi vantro og blindhed er eet og det samme.

Da han råbte: »Det er fuldbragt!« og: »Fader! i dine hænder befaler jeg min ånd!« hørte de ordene, men var dog døde for dem, thi vantro er også det samme som døvhed. Her blev det bedste ord sagt, som nogensinde er sagt, men ingen hørte det da, som det skal høres.

Fri, som kun den er fri, der har været lydig i alt, sagde han disse triumfs og glædens evigt gyldige ord, som han aldrig kunne have sagt, om han i prøvelsens klimaks var bukket under og været ulydig.

Det er ikke uretfærdigheden, der sejrer, men retfærdigheden! Her sejrer Guds retfærdighed og gør hele uretfærdigheden magtesløs! Det er ikke ondskaben, der sejrer, men kærligheden! Her fører den guddommelige kærlighed alle ondskabens magter i sejrstog!

Hvad er det, vi ser, når Kristus bliver os malet for øje som korsfæstet? Vi ser Guds store gerninger og Guds store sejr! Vi ser Guds vældige frelse og syndens totale afmagt overfor Herren. Vi ser, at både Herodes og Pilatus sammen med hedningerne og alle Israels folkestammer samlede sig imod Guds hellige tjener Jesus for at udføre det, *som Guds hånd og Guds vilje forud havde bestemt skulle ske* (Ap. G. 4,27-28). Kort sagt: vi ser, at Guds frelsesråd gennemføres af Guds frelsesvilje, som Jesus var eet med. Sandelig: »Det er fuldbragt!« Synden er bortskaffet. Gælden er betalt, gældsbrevet annulleret og fæstet til korset. Djævelen er gjort magtesløs. Vi ser Guds triumf – og tilbeder!

Det var Gud, der suverænt styrede alt. Derfor skrev Pilatus, hvad han skrev og satte det på de tre verdenssprog øverst på korset: »Jesus af Nazaret, jødernes konge.« Derfor blev der mørke over landet fra den niende time. Derfor revnede forhængen i templet fra øverst til nederst. Derfor blev der et stort jordskælv, og klipperne revnede, og gravene åbnede sig, og mange

af de hensovede helliges legemer opstod, og derfor lagde de Herren i en ny grav, hvori ingen havde ligget.

Når Kristus således males os for øje som korsfæstet, skaber Ordet og Ånden det i os, der ikke blot varer en kort tid som f.eks. en gysen i sjælen ved udpenslingen af alle hans lidelser og smerter – nej, her skaber Ordet og Ånden det, der varer til evig tid, nemlig troen og troens lydighed.

Du og jeg

Vi har ligesom alle de, der stod ved Jesu kors, vort hjemsted i vantroen, d.v.s. synden. Ingen af os kan gøre sig fri heraf.

Men Jesus mødte dem som den opstandne, og da reves de ud af syndens og

vantroens magt. »Lovet være Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, som sin store barmhjertighed har genfødt os til et levende håb ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde,« udbryder *Peter*, thi det havde han oplevet. Da Den Opstandne mødte ham, var Peter med eet revet ud af synd, fortvivlelse, jammer, gråd, selvførdømmelse og behersket af troen – dermed var alt blevet nyt. Han var et nyt menneske med en ny tro, et nyt håb, en ny kærlighed og et nyt hjerte.

Nu så han på sin korsfæstede Herre og kunne ikke se andet end sejr og triumf, thi nu havde han fået øjne at se med. Det samme med evangelisterne. Det samme med os. Når Kristus males os for øje som korsfæstet, når Kristus forkyndes os, han,

som med væld blev godtgjort at være Guds Søn ved opstandelse fra de døde, da forløser Ordet og Ånden os fra tvivl og forsagthed og dermed fra synd, og da falder hele vor byrde af synd og skyld fra vor samvittighed – vi fyldes af en uendelig taknemmelighed og glæde; Ånden griber vore hjerter, så der ikke er det, vi ikke gerne vil gøre, om det kan tjene Herrens sag og er hans vilje – da erfarer vi, at ordet om korset er *Guds kraft!* Synden har mistet sin magt – vi er frelst ud af syndens (vantroens) domæne – vi er opvakt med Kristus, og vi har fået plads med ham i den himmelske verden, i Kristus Jesus! Alt er blevet nyt, og alt dette nye fornyes uafledeligt, når Kristus males os for øje som korsfæstet!